

Рівненський державний гуманітарний університет
Психолого-природничий факультет

Студентський дайджест:

збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти

Випуск 2

Рівне, 2020

Головний редактор:

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор, перший проректор, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Виконавчий редактор:

Корчакова Наталія Вікторівна – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Члени редакційної колегії:

Немеш Олена Миколаївна – доктор психологічних наук, доцент, професор, в.о. ректора Рівненського державного гуманітарного університету.

Павелків Віталій Романович – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри загальної психології та психодіагностики, декан психолого-природничого факультету Рівненського державного гуманітарного університету.

Безлюдна Валентина Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Юрчук Олексій Іванович – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки і психології (дошкільної та корекційної) імені проф. Т.І. Поніманської Рівненського державного гуманітарного університету.

СТУДЕНТСЬКИЙ ДАЙДЖЕСТ: збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти. Випуск 2. Рівне: РДГУ, 2020. 140 с.

За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідальність несуть автори матеріалів.

*Друкується за рішенням Вченої Ради РДГУ
(протокол №11 від 26 листопада 2020 р.)*

Головний редактор:

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор, перший проректор, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Виконавчий редактор:

Корчакова Наталія Вікторівна – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Члени редакційної колегії:

Немеш Олена Миколаївна – доктор психологічних наук, доцент, професор, в.о. ректора Рівненського державного гуманітарного університету.

Павелків Віталій Романович – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри загальної психології та психодіагностики, декан психолого-природничого факультету Рівненського державного гуманітарного університету.

Безлюдна Валентина Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Юрчук Олексій Іванович – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки і психології (дошкільної та корекційної) імені проф. Т.І. Поніманської Рівненського державного гуманітарного університету.

СТУДЕНТСЬКИЙ ДАЙДЖЕСТ: збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти. Випуск 2. Рівне: РДГУ, 2020. 140 с.

За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідальність несуть автори матеріалів.

*Друкується за рішенням Вченої Ради РДГУ
(протокол №11 від 26 листопада 2020 р.)*

УДК 159.923.2 : 81'276.2 – 053.6

МОЛОДІЖНИЙ СЛЕНГ – СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНА ПРОБЛЕМА ЧИ СПОСІБ САМОВИРАЖЕННЯ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ**Алексюк М., здобувач ОС «магістр» спеціальності 053 «Психологія»,
2 курс, РДГУ***Науковий керівник: канд. пед. наук, професор Безлюдна В. І.*

Постановка проблеми. Сленг – одна із реалій молодіжного соціального простору. Відносно нього у соціумі склалася суперечлива думка. Представники старшого покоління переважно сприймають цю мовленнєву реальність як явище негативне, оскільки сленг здатен засмічувати мовлення молоді людини і, в цілому, мовний простір української культури. Іншу позицію займають ті, хто вважає цей феномен позитивним явищем, яке виступає унікальним способом самовираження особистості, однією із ліній розвитку її фантазії та креативності. У кожній із цих позицій є доля істини. Прикінцевий висновок про доцільність-недоцільність використання сленгових конструкцій можна дати лише за умови врахування усіх змінних конкретної ситуації.

Метою статті є виявлення основних причин виникнення сленгу і його використання у мовленні.

Виклад основного матеріалу. Мова будь-якого народу – це його історична пам'ять, втілена у слові. Що ж відбувається з мовою, коли її трансформують і збагачують сленгізмами? Вона відходить у небуття чи удосконалюється, а, можливо, це ніяк не впливає на неї? Для того, щоб дати відповіді на ці питання спочатку потрібно зрозуміти, що ж таке «сленг». В енциклопедичній праці «Українська мова: Енциклопедія» поняття «сленг» трактується як інтержаргонне явище, яке не має чітко окреслених меж та стосується певних особливостей мовлення чималих верств носіїв мови [1, с. 608]. Як зазначає відомий мовознавець, укладач словника сленгу Ерік Партрідж, сленг існує з давніх-давен, оскільки люди завжди намагаються урізноманітнити мову більш жвавими, яскравими словами, замінити незрозумілі наукові терміни, більш доступними для широкого загалу [2, с. 3].

Сленг дозволяє молоді відчувати певну єдність у своїх компаніях, тобто задовольняти свою потребу в приналежності до соціальної одиниці, чим досягається і відчуття безпеки [3, с.481]. Як і усі інші мовленнєві явища сленг, відображає культуру епохи і, зазвичай, є зрозумілим тільки людям, які живуть у цю епоху. Двадцять перше століття – це ера комп'ютерів та Інтернет-технологій, ера міжнародної та міжконтинентальної інтеграції. Стрімко розвивається блогерство, тому важко уявити сучасну молоду людину, яка не «зависає» у соціальних мережах. Молодь швидко «схоплює» тренди, які задають «авторитетні» компанії, блогери та інші популярні люди в Інтернет-просторі. Значний вплив на ці процеси має також процес інтенсифікації вивчення іноземних мов! Звідси і з'являються нові мовленнєві конструкції у спілкуванні сучасної молоді.

Для того, щоб дослідити питання негативного впливу сленгу на мовленнєву культуру і мову, як таку, ми провели опитування людей різного віку. Віковий діапазон респондентів від 12 до 56 років. Обсяг вибірки 100 учасників, з них 78 представниць жіночої статі і 22 – чоловічої. Переважаючою, за віковим показником, була підгрупа респондентів юнацького віку (18 – 29 років). Вона склала 70 відсотків від загальної вибірки.

Респондентам задали питання: «Чому Ви використовуєте сленгові слова у мовленні?». Аналіз відповідей респондентів дозволив виокремити п'ять основних причин вживання сленгу: емоційна насиченість сленгових слів і конструкцій; мода; вплив соціальних мереж; інформативність; малий словниковий запас. Розподіл виокремлених позицій ілюструє діаграма. Як видно з рисунку, перші чотири виокремлені фактори мають близькі значення. Найвищий показник визнання отримала ідея емоційності («краще передають емоції»). Вона прозвучала у 27% опитаних.

Рис. 1. Показники виокремлення респондентами причин використання сленгу

Респонденти стверджують, що в українській мові недостатньо слів, якими можна було б точно передати ту чи іншу емоцію. Наприклад, «кек» – невизначене словесне звучання висловлює іронічний сміх. Слово-вигук перекочувало у мову з інтернет-сленгу. «Кек» – це злорадний смішок над тим, хто потрапив у безглузду ситуацію. Часто «кеком» називають певну ситуацію або людину. Слова-відповідника в українській мові ми не знайшли. Подібним можна вважати вигук «хіх», хоча його сутність значною мірою залежить інтонаційного забарвлення.

На другому місці, за частотою виокремлення, знаходиться визнання респондентами впливу соціальних мереж на молодіжну мовленнєву поведінку (25%). Інтернет-простір розвивається, поповнюючи мову новими термінами, які розбудовують значеннєву структуру вже існуючих слів. При цьому Інтернет створює особливе середовище для розвитку неологізмів. У ньому виникають як комп'ютерні дефініції, так і сленгові мовні форми, що створюються в процесі спілкування користувачів соціальних мереж.

На ідею моди у нашому опитуванні вказали 20% опитаних. Зокрема, один із респондентів зазначив: «це топово звучить і можна хайпанути», що означає: «топово» – сучасно, модно, те, що знаходиться в топі – найкращий варіант із запропонованих або можливих; «хайп» – шум, ажіотаж, «те, що у всіх на вустах». На мові сленгу «хайп» означає «підняття галасу навколо чогось», а також «вчинок напоказ». Наразі слово має здебільшого негативне значення: «хайпанути» – намагатися робити щось через те, що це в тренді, зіграти на модному.

Майже четверта частина опитаних вказали на здатність сленгових слів «краще передавати інформацію». Досить часто, використання сленгу дозволяє скоротити довгі словосполучення, а іноді й речення, не змінюючи їх значення. Наприклад, «інфасотка» означає, що інформація стовідсотково правдива.

Остання причина, на яку вказали респонденти – це збідненість мови сучасної молоді. Ця причина була виокремлена респондентами старших вікових підгруп (віковий діапазон 40 – 56 років). Варто зазначити, що ці люди переважно негативно ставляться до вживання сленгу. Вони вважають, що сленг – виключно негативне явище мовлення, яке вказує на неграмотність мовця. На нашу думку, у цих позиціях є дійсно доля істини, але не у всіх випадках. Якщо використання сленгу у спілкуванні з друзями, однолітками, колегами, не заважає молодій людині спілкуватися із старшим поколінням (вчителями, викладачами, батьками) нормативною мовою, це свідчить не про її неграмотність, а швидше навпаки – про її багатогранність. Людину не можна назвати неосвіченою, якщо вона може сформулювати думки як за допомогою сленгів, так і за допомогою літературної мови.

Висновки. Мова – динамічна система. Вона постійно розвивається. Однією із ознак цього процесу є доповнення її простору сленговим контекстом. Включення молоддю сленгу у власну мовленнєву діяльність, зумовлюється декількома причинами. До найбільш усвідомлюваних респондентами можна віднести наступні: емоційна насиченість сленгу;

мода; вплив соціальних мереж; інформативність сленгових слів, збідненість словникового запасу молоді. В цілому, опитування показало, що попри суперечливість позицій, більшість респондентів молодого віку вважають, що використання сленгу робить мову більш яскравою і виразною. Його використання дозволяє молоді висловлюватися більш емоційно, але при цьому цілком культурно, без використання нецензурної лексики. Отже, незважаючи на мінуси, у вживанні сленгу в мовленні переважають все ж таки плюси.

Список використаної літератури

1. Ивин А. А. Искусство правильно мыслить. Москва: Просвещение, 1990. 240 с.
2. Українська мова: Енциклопедія / Редкол.: В. М. Русанівський. О. О. Тараненко, М. П. Зяблюк та ін. 2-ге вид., випр. і доп. Київ: ДНУ «Енциклопедичне видавництво», 2004. 824 с.
3. Хорни К. Собрание сочинений. В 3 т. Т. 3. Наши внутренние конфликты; Невроз и развитие личности. Москва: Издат-во «У Фрейда», 1997. 696 с.

УДК 159.922.63

СТАВЛЕННЯ ЛЮДИНИ ДО ПРОЦЕСУ СТАРІННЯ

Апостол М., здобувач ОС «бакалавр» спеціальності 053 «Практична психологія»,
3 курс, РДГУ

Науковий керівник: канд. психол. наук, доцент Назаревич В.В.

Постановка проблеми. Причини збільшення в світі людей похилого віку в кожній країні мають свої підстави: у країнах з високим рівнем економіки – це подовження середньої тривалості життя, у країнах з відсталою економікою – це зменшення народжуваності, висока дитяча смертність, низький рівень життя, відповідно. Люди живуть у даний період часу довше і проблема наповненості та якості життя у поважному віці постала в новому ракурсі. Передчасний страх перед старістю паралізує бажання людини діяти, рухатись по життю, та призводить до стагнації в особистісному розвитку.

Метою статті є спроба окреслити основні моменти сприйняття людиною природного процесу старіння. Також, метою даної статті є намагання знайти можливі шляхи подолання даної проблеми. Питання розвитку людини на пізніх етапах онтогенезу висвітлювалась в працях С.Л.Рубінштейна, Б.Г.Ананьєва, Н.В.Кузьміна, Л.І.Анциферова, М.Д.Александрова, Є.Ф.Рибалко, О.О.Бодальова, І.В.Давидовського [1, с.11].

Виклад основного матеріалу дослідження. Старіння є неминучим процесом, який має пройти кожна людина на своєму життєвому шляху. Думка, що страх перед старістю та смертю може з'явитись тільки в поважному віці є хибною. Дитина, яка важко переживала хворобу близької людини (бабусі або дідуся) та її смерть, може на довгі роки залишатись в стані страху перед старістю і, як її наслідку – смертю. Геронтофобія стає логічним підґрунтям страху смерті. Взагалі, подібне може трапитись у будь-якому віці, але, особливо сильними думки про наближення старості стають у дорослому зрілому віці. Примітно, що чоловіки і жінки переживають появу особливого ставлення до процесу старіння по різному і в різному віці. Жінки здебільшого задаються питаннями віку після тридцяти років. В цьому віці багато вже хто встигає реалізувати себе, як матір, дружина, здобути освіту та зробити професійну кар'єру. Головний страх жінки перед явищем старіння, це втрата привабливої зовнішності. Пояснити таке ставлення можливо, поперше, в багатьох країнах, зокрема в Україні, демографічною ситуацією, коли жінки вимушені конкурувати за чоловіків. Сучасне суспільство пропагує культ молодості і краси: потужна індустрія фармакології та медицини живиться за рахунок страхів жінок втратити привабливість та молодість. Зрозуміло, що жінка, яка втрачає рівновагу від панічного страху перед старінням, програє впевненість у собі молодим суперницям.

З М І С Т

Алексюк М. Молодіжний сленг – соціально-психологічна проблема чи спосіб самовираження сучасної молоді.....	3
Апостол М. Ставлення людини до процесу старіння.....	5
Бабич Л. Вікові особливості морального розвитку особистості у молодшому шкільному віці	7
Будько Н. Представлення родителів о вихованні дошкільників.....	9
Бурдина О. Проявление прокрастинации у студенческой молодежи.....	11
Вейна К. Загальний недорозвиток мовлення як психолого-педагогічна проблема.....	13
Войчук Т. Зміст корекційної роботи логопеда з дітьми з ринолалією.....	14
Ганусевич В. Проблемы влияния электронных сми на личность человека.....	16
Гордійчук Т. Соціальні мережі як детермінанта особистісного розвитку підлітків.....	17
Гордійчук І. Профілактика відхилень у поведінці молодших школярів у позаурочний час...	19
Грабовська С. До проблеми виховання безпечної поведінки дітей дошкільного віку.....	20
Гребеневич О. Формування в першокласників навичок читання й письма в умовах компетентнісної освіти.....	22
Гребіневич М. Роль ціннісних орієнтацій у формуванні професійного самовизначення у старших школярів.....	24
Гузей А. Вплив маніпулятивних дій на міжособистісне спілкування.....	26
Гузей А. Психологічний булінг в шкільному колективі: критерії та напрями прояву та напрями профілактики.....	28
Даниленко С. Генезис и трансформация змеиноного образа в белорусско-литовской мифологии.....	30
Демчук Д. Формування навичок безпечної поведінки дошкільників як теоретична проблема.....	32
Дем'янюк В. Роль емоційного інтелекту у професійній діяльності психолога.....	33
Дмитришина А. Особливість впливу стосунків з батьками на формування самооцінки дитини молодшого шкільного віку.....	35
Дрогомирецька О. Формування адаптивних здібностей молодших школярів з мовленнєвими порушеннями.....	37
Заговора Л. Мотивація як один з основних факторів у вивченні іноземної мови.....	38
Заговора Л. Вплив мотивації на ставлення підлітків до вивчення іноземної мови.....	40
Єфімова М. Розробка системи психологічних заходів щодо профілактики агресивної поведінки підлітків.....	41
Іслямова А. Розвиток слухової уваги і пам'яті у дітей дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення.....	44
Кардаш Є. Особливості практичної роботи, спрямованої на розвиток мовленнєвої здатності дитини з РСА.....	45
Касянчук М. Вплив булінгу на формування Я-концепції підлітків.....	47
Качуровська Д. Рівні особистісної готовності до професійної діяльності майбутніх психологів.....	49
Киричик Е. Проявление эмоций у девочек и мальчиков подросткового возраста.....	52
Климчук І. Причини емоційного вигорання під час пандемії у студентів.....	55
Кобець Д. Теоретичний аналіз проблеми мотивації молодших школярів.....	56
Ковальчук І. Теоретичні основи розвитку пізнавальної діяльності дітей шостого року життя із загальним недорозвитком мовлення.....	57
Ковальчук М. Казка та її роль у вихованні дитини.....	58
Козенюк М. Готовність до вибору професії як специфічне психологічне утворення особистості старшокласника.....	61
Командік О. Психологічні детермінанти розвитку лідерських якостей у молодших школярів.....	63
Конончук А. Особливості девіантної поведінки підлітків.....	65

Конончук К. Реалізація педагогічних умов формування навичок навчальної діяльності у дітей старшого дошкільного віку в ЗДО.....	66
Копель Ю. Діагносіка інтелектуального потенціалу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивно-ресурсних центрах.....	69
Корольова О. До проблеми впровадження проектної технології в роботу закладу дошкільної освіти.....	70
Костінська М. Гендерні особливості мотивації до лідерства у студенської молоді.....	71
Кравчук У. Психолого-педагогічні основи розвитку уваги дітей дошкільного віку з порушеннями мовлення.....	74
Крушельницька Н. Особливості взаємодії малокомплектного ЗДО з сім'єю в умовах протиепідемічного карантину.....	76
Лабатій М. Використання дидактичних ігор і вправ з елементами розв'язання винахідницьких задач у процесі образотворчої діяльності дошкільників.....	78
Левчук М. Вплив структури сімейних відносин на взаємини старших дошкільників з ровесниками.....	81
Мельник Н. Розвиток творчих здібностей дітей дошкільного віку засобами комп'ютерних ігор.....	82
Мельник Ю. Дидактичні комп'ютерні ігри як засіб розвитку старших дошкільників: використання в практиці закладу дошкільної освіти.....	84
Мельничук Ю. Гендерне виховання як завдання дошкільної освіти.....	87
Менік Н. Дослідження питання виникнення тривожності у дітей старшого дошкільного віку.....	89
Микитюк В. теоретичний аналіз проблеми професійного самовизначення старшокласників..	90
Миронець Л. Виховання гуманних почуттів у дітей.....	92
Михайлова Т. Психологічні особливості поведінки підлітків у конфліктних ситуаціях.....	95
Михалюк М. Конвергенція сімейної та професійної мотивації у працюючої жінки.....	97
Мовчко О. Вплив пандемічної реальності на виникнення депресії в юнацькому віці.....	101
Одейчук І. Дослідження соціально-психологічних закономірностей формування стресостійкості у студентської молоді.....	103
Осадча І. Стиль батьківського виховання як детермінанта виникнення страхів у дошкільників з особливими освітніми потребами.....	104
Павлова Р. Вплив інтернету на психіку підлітка.....	107
Паршина Я. Побудова міжособистісних взаємин як завдання розвитку у період дорослості.....	108
Рабович І. Прояви девіантної поведінки у підлітковому віці та їх корекція.....	110
Романович І. Технології попередження суїцидальних тенденцій серед старших школярів.....	112
Серко в. Виховні можливості народних прислів'їв як засобів формування моральних норм поведінки дитини.....	114
Синяк О. Художні тексти в пізнавальному розвитку дошкільника.....	117
Сосонюк О. Психологічний аналіз фрустрації та її особливостей.....	119
Тищук К. Розвиток комунікабельності молодших школярів в умовах інклюзивного навчання.....	121
Урус К. Роль пізнавальної активності у становленні особистості молодшого школяра.....	123
Федорук І. Психологічні детермінанти формування самооцінки у підлітковому віці.....	125
Хомич М. Використання інтерактивних методів на уроках з технологічної освітньої галузі у початкових класах.....	127
Черуха А. Психологічні складові захисту від маніпуляцій.....	129
Шальнова О. Психологічний аналіз ставлення до цивільного шлюбу на етапі ранньої зрілості.....	130
Шепельчук і. Проблема адаптації першокласників до навчальної діяльності.....	135